Bianca DABU, Universitatea din Piteşti

ANGLICISME RECENTE ÎN TERMINOLOGIA ECONOMICĂ ACTUALĂ

Fiind segmentul cel mai recent al neologismelor [1] din limba română, anglicismele de lux sunt adesea definite ca împrumuturi inutile [2] deoarece ele sunt motivate doar printr-o serie de factori[3] ca: snobism lingvistic, veleitarism intelectual, insuficienta capacitate de a gestiona rezervele semantico-stilistice ale limbii. Astfel, există tendința de a înlocui termeni vechi ai limbii sau chiar neologisme deja adaptate cu termeni de origine engleză care intră în categoria cultismelor [4], neglijându-se „diferența specifică" [5] dintre ele.

> „Ceea ce interesează nu este necesitatea intrării în limbă a unor anumite anglicisme, ci necesitatea prezenței lor într-un anumit text." [6]

Prezența constantă a acestor anglicisme s-ar putea justifica, prin urmare, în textele de specialitate însă numai în condițiile în care ele nu pun în pericol receptarea şi înțelegerea mesajului. Pornind de la această idee, încercăm să propunem o divizare a categoriei anglicismelor de lux în utile şi inutile

Aşadar, anglicismele de lux, fiind o marcă a mediului socio-profesional, oferă vorbitorului posibilitatea, pe de o parte, de a sintetiza mesajul în cazul în care echivalențele din limba română sunt prea lungi, iar pe de altă parte, de a-şi întreține şi extinde cunoştințele profesionale pentru contactele cu surse externe (anglicisme de lux utile). Însă, chiar şi în mediul strict profesional, cultismele nu se pot justifica dacă ele constituie dublete pentru cuvinte sau unități frazologice deja existente în română [7] (anglicisme de lux inutile). Majoritatea lor o constituie substantivele şi din punct de vedere morfologic, ele beneficiază de caracteristicile acestei clase ca orice alt substantiv (ne referim la marca pluralului). Am înregistrat variante de ortografiere acolo unde este cazul şi derivate sau compuse de la aceste baze. Vom prezenta în continuare astfel de anglicisme înregistrate în revistele glossy cu profil economic (care vizează şi domeniul comunicării), şi monden domeniile cele mai dinamice din limbă.

Anglicisme de lux utile sunt acele anglicisme de lux care îşi păstrează caracteristicile - adică sunt neadaptate din punct de vedere ortografic, fonetic şi chiar semantic - dar sunt folosite în limbajul curent deoarece folosirea lor este mult mai practică şi eficientă. Deşi poate exista o variantă de echivalare în limba română, formele etimologice sunt preferate deoarece implică o mai mare acuratețe a exprimării în anumite contexte.

retail – în MDTI "vânzare cu amănuntul"; în Webster's: n. the sale of commodities or goods in small quantities to ultimate consumers; the industry of such selling"; în DB: the final stage of the commerce in the selling of goods or services to the ultimate consumer." Totuşi **retail** se foloseşte cu succes nu numai în comerț, ci şi în domeniul bancar [8] unde această echivalență ar fi cu totul neinspirată (bancă de vânzare cu amămuntul). Poate să apară şi în compuşi – **electroretail** sau **e-retail** [9] - sau construcții frazeologice. Acelaşi lucru este valabil şi pentru **retailer**.

Aradul este deja legendar cu cele şapte centre comerciale, fie că sunt mall-uri sau ***parcuri de*** **retail**. (286)
Pe **retail** *băncile sunt mai prudente.* (287)
În privința **retailului** *problema este alta.* (293)
*Minea (este) coproprietar al procesatorului/***retailerului** *de care Angst.* (294)
Două dintre domeniile vizate ar fi ***electroretailul şi*** **retailul** *de îmbrăcăminte.* (486)
M. Skopek (e) responsabil pentru **retail** ***şi private banking*** [11] *şi J. Andronie pentru* ***corporate banking***. (620)
Cum se vede că merge economia din perspectiva ***r*****etailerulu*i*** *Flamingo?* (656) [10]

BDD-A3394 © 2009 Editura Europlus
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 22:11:15 UTC)

logo – înregistrat în MDTI ca „element grafic reprezentativ pentru o companie sau un brand al cărui scop este de a fi imediat recunoscut atunci când este văzut; siglă.”. În practică, în telefonia mobilă *logo* reprezintă emblemele care pot fi descărcate prin accesare prin sms.

Cum va fi afectat site-ul al cărui **logo** *este un crocodil ?* (309)
Sunt sculptor de profesie însă lucrez în advertising, **logo,** *branding, corporate identity.* (1024)
În 1901 este introdus **logo-*ul*** *„ecvestru” Burberry.* (2180)
Sunt disponibile în alb, roz, negru, toate cu un **logo** *discret Givenchy.* (2837)

coaching – neînregistrat; este o formă nominală în română provenită din participiu prezent în engleză al verbului **to coach** – a antrena, a pregăti. În română este folosit în domeniul resurselor umane mai ales cu sensul de pregătire profesională. Legat de el este şi *coach* – instructor pentru cursuri profesionale

Temele sunt legate mai ales de **coaching**. (79)
Sistemul (…) oferă celui care este **coach** *un set de instrumente foarte utile în acest proces.* (181)
În cadrul procesului ***de*** **coaching** *putem să identificăm aceste resurse la alte persoane.* (182)

training – înregistrat în MDN numai cu sensul de „antrenament” şi nu cu sensul folosit în domeniul resurselor umane conform explicației din MDTI: ”Proces sistematic de învățare a adultului în scopul dobândirii de noi cunoştințe, abilități şi atitudini necesare îndeplinirii mai eficace a atribuțiilor unui anumit post, prezent sau viitor. Stagii/ cursuri de perfecționare (continuă) a activității profesionale a personalului firmei; instruire”. De asemenea, **trainer** şi compusul **co-trainer** sunt foarte frecvent folosite pentru instructor de pregătire profesională. Poate fi sinonim cu **coaching/coach** (supra)

Colegii din echipa de management sunt expuşi la **traininguri** *extrem de interesante.* (80)
Pentru a fi buni profesionişti am învățat ani de zile la şcoală, liceu, facultate, în masterate sau MBA-uri…am făcut **training** *intern.* (180)
În ecuație îşi vor face loc firmele de **training *şi* coaching**. (872)
(E) proiectul cu care fetele s-au înscris într-un program de **training *online*** *al agenției de publicitate McCann.* (1170)
Mai târziu (ea) a lucrat pentru o fundație unde era **co-trainer**. (1435)

holding – înregistrat în MDN ca „formă de monopol care subordonează diferite unități prin controlul asupra participanților de către o societate anonimă pe acțiuni.” Poate fi echivalat cu „societate de portofoliu” sau „consorțiu” [12] dar „holding” este mai sugestiv.

A fost Karbon Invest, **holding** *ce deținea controlul în principalele două societăți de minerit cehe.* (334)
Humanic este un brand al **holdingului** *Leder&Schuh.* (480)
Omul de afaceri C.Burci (..) a cumpărat 49% din **holdingul** *feroviar Friulexport.* (729)
(*Gică Popescu) un pionier care deține un* **holding** *alcătuit din zece firme.* (854)

freelancer – în MDTI „o persoană care lucrează pe cont propriu, fără a fi angajatul unei firme; liber profesionist”. Trebuie totuşi menționat că în timp ce în română echivalarea cu „liber profesionist implică un anumit tip de meserii (domeniul muzical, artistic etc.); sensul cu care este folosit acest anglicism păstrează conținutul semantic din engleză (liber profesionist în domeniul scrisului etc.). În practică există variante ortografice (infra).

***Voicu Bojan, fotograf* freelancer *este editor şi traducător.* (1118)**
***Îşi câştigă existența ca* free-lancer *pe la diverse reviste de femei.* (1661)**
***Ştiu că ați lucrat ca* freelancer *pentru (….) reviste de fashion.* (2130)**
***Am început să lucrez ca* free-lancer *în mai multe domenii: make-up şi consultanță, asistență fotografie, presă scrisă.* (2310)**
***Asta înseamnă că trebuie totuşi să fac un tour de magie (...) şi să lucrez la cărțile mele mediocre, să încerc să le vând şi - nu în ultimul rând – ca ziaristă* free lancer. (3772)**
***Eu sunt* freelancer *(...) mai fac şi art design ... Dar cred că în România poți trăi din* freelancing. (333)**

BDD-A3394 © 2009 Editura Europlus
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 22:11:15 UTC)

Majoritatea elementelor prezente în corpusul analizat reprezintă împrumuturi de lux inutile deoarece limba română are deja la dispoziție resurse semantico-stilistice prin care poate suplini folosirea lor oarecum abuzivă. Am luat în considerare doar câteva din anglicismele pe care le-am regăsit pe o arie cât mai largă de distribuție în revistele glossy consultate.
advertising (s.) – este înregistrat în MDTI[13]cu sensul „reclamă, publicitate, inserare de anunțuri. . În Webser's definiția cuvântului este: noun (1782) 1. the action of calling something to the attention of the public especially by paid announcements; 2. advertisements. Din aceeaşi familie face parte **advertiser** – „orice persoană fizică sau entitate care cumpără spațiu de publicitate"[14]. Există şi frazeologisme în componența cărora poate intra acest anglicism. Deşi poae fi echivalat în limba română, tendința mediilor profesionale este de a folosi acest anglicism deoarece la ora actuală termenul implică conotații mult mai ample decât simpla echivalență.

Datorită modului în care **advertisingul** *evoluează (…) cifra de afaceri este din ce în ce mai puțin relevantă.*
A devenit evident (…) că în ultimul timp controlul începe să se mute din mâna **advertiserilor** *şi mediilor în cea a consumatorului.*
Vorbim aici în principal de ***display*** **advertising** *şi nu de* ***search advertising****.*
Search **advertisingul** *(este) o formă de publicitate sinonimă pentru unii cu rivalul Google.*
Domeniile în care se investesc cele mai mari sume (sunt) reprezentate şi în topul celor mai importanți **advertiseri.**

start-up – înregistrat în MDTI ca „societate nou înființată" oferă o informație mai precisă despre stadiul activității unei firme. Dar este folosit ca sinonim pentru **business,** deja asimilat sau cu ***afacere*** dar şi cu *firmă, companie.*

Pentru **business***, este un fost* ***start-up*** *al cărui acționar majoritar se poate gândi că în trei-patru ani va intra pe break-even.*
Jumătate din **start-up-urile** *din Silicon Valley au ca fondator un imigrant sau un american la prima generație.*

leadership – în MDN „funcție, poziție de lider"; în MDTI „capacitatea managerului proiectului de a-i determina pe membrii echipei de proiect să îl urmeze în relizarea obiectivelor, pe baza unei puternice implicări afective şi operaționale."

Unii oameni se nasc lideri, iar educația **leadership-*ului*** *este doar o muncă de rafinare a talentului.*
„Lidero", primul proiect editorial dedicat **leadership-*ului*** *românsc, realizat de MONEY EXPRESS, a cărui lansare va avea loc săptămâna viitoare, va fi subiectul unor serii de dezbateri la Money Channel. P.*
Numele lui Welch a fost invocat frecvent, uneori fără ca măcar să fie vorba de ***modele de*** **leadership** *în businessul internațional.*

deadline – în MDTI înregstrat ce „momentul la care trebuie finalizată o activitate şi obținute o serie de rezultate; scadență, termen, dată limită."

Brieful *era foarte concret şi la obiect şi cu* **deadline** *în scurt.*
A. T. Kearney ar avea o capacitate mai bună de a impune **deadline-*uri*** *strânse subcontractorilor.*
Era un punct de **deadline.**
Deadline-*ul* *mi l-am depăşit de săptămâna trecută.*

real estate – în MDTI „imobiliare, sintagma care cuprinde atât pământul cât şi activele fixe aflate pe acestea , inclusiv clădirile."

El nu mai e doar un om de afaceri cunoscut în principal mulțumită investițiilor în **real-estate**.
Sunt principalii parteneri pe partea ***de*** **real estate**.
Toată lumea a vrut să investească în **real estate**.
Află despre viitoarele evoluții imobiliare din cel mai detaliat raport de piață editat de adevărați specialişti în **real estate**.

BDD-A3394 © 2009 Editura Europlus
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 22:11:15 UTC)

yield – în MDTI „1. randament al unei investiţii 2.renunţare; 3.a ceda; 4. a raporta"

Peste 60% din producţie (este) reprezentată de cărbunele de tip superior care genereză cele mai mari **yield-*uri***.
Pop a calculat randamentul tranzacţiei pe baza unor chirii medii pe care le-ar fi putut percepe dacă ar fi păstrat clădirile în administrare, un **yield** *cât mai scăzut fiind sinonim cu valoarea ridicată plătită de cumpărător.*

board – în MDTI „consiliu de conducere al unei companii sau organizaţii"

De două ori pe an **boardul** *a evaluat candidaţii..*
Welch s-a hotărât: l-a recomandat **boardului** *pe Jeff.*
Costurile companiei se explică prin faptul că ***board-ul*** *nu se implică la nivel decizional.*
Un bun manager HR trebuie să fie orientat spre comapnie (…) să reuşească să convingă **„board-*ul*"** *să adopte strategia propusă.*
Societatea avea două **board-*uri***: *unul american şi unul francez.*

publisher – în MDTI „persoană sau instituţie implicată în industria de editare"

(Reţeaua) funcţionează ca o bursă a reclamelor pentru **publisherii** *şi clienţii de publicitate din online.*
Publisherul *polonez Agora se pregăteşte pentru migraţia anunţurilor de mică publicitate.*
Ceea ce am intuit a fost confirmat chiar de **publisher-ul** *revistei.*

resort – în MDTI „loc pentru relaxare şi recreare; staţiune"

T. Sebeşanu consideră că ***un*** **resort** *(…) este imposibil de dezvoltat pe o suprafaţă mai mică.*
Va fi un ***brand (hotelier) de*** **resort** *de cinci stele.*
Casa Bulgari a deschis primul hotel şi primul ***resort*** *în Bali.*

NOTE

1. M. Picone, *Anglicisms, Neologisms and Dynamic French*, p. 3:" A neologism is any new word, morpheme or locution and any new meaning for a preexistent word, morpheme or locution that appears in a language. Clearly then, any borrowing from English that constitutes a new word, morpheme or locution is not only an Anglicism in French but also, by accepted definiton, a neologism."
2. M. Avram, *Anglicismele*, p. 13 respinge această etichetare „subiectivă şi riscantă în acelaşi timp, necesitatea variind în funcţie atât de individ cât şi de perioadă."
3. A. Stoichiţoiu Ichim, *Vocabularul,* p.96-95
4. L. Guilbert, *La creativite lexicale*, Larousse, Paris, 1975, p. 93, precizează că „un xenism este un termen străin care va rămâne mereu străin". Echivalenţe sinonimice pentru acest termen sunt *peregrinism*, cf. L.Deroy, *L'emprunt linguistique*, 1980, p. 224; *barbarism*, cf. S. Puşcariu, *Limba română I. Privire generală*, Editura Minerva, Bucureşti, 1976, p.372; *străinisme sau cuvinte aloglote*, cf. M. Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, EAR, p.11, *cuvinte străine*, P. Giuraud, *Les mots etrangers*, PUF, Paris, 1975, p.7

M. Picone, *Anglicisms, Neologisms and Dynamic French*, p. 3

5. V. Guţu Romalo, *Corectitudine şi greşeală, Limba română de azi*, Bucureşti, Humanitas educaţional, 2002, p. 141 afirmă: „…Eroare a cărei origine o constituie efortul de a se exprima cât mai literar (şi pe care o putem numi cultism), rezultă din înlocuirea unui cuvânt vechi, considerat „banal", printr-un neologism parţial sinonim cu acesta, înlocuire care presupune neglijarea diferenţelor existente între cele două sinonime …"
6. M. Avram, *Anglicismele*, p. 13 menţionează în continuare: "Nu mă sperie deci inventarul anglicismelor atestate vreodată în română, ci numărul de anglicisme din unul şi acelaşi text, excluzând, bineînţeles limbajele de specialitate."
7. A. Stoichiţoiu, *Vocabularul,* p. 95; aceeaşi idee la M. Avram, *Anglicismele*, p. 13
8. Cf.G. Klein, *Dictionary of Banking*
9. Posibil creaţii ale limbii române după modelul englezesc: electronic mail/ e-mail; electronic trade/ e-trade; electronic benking/ e-banking etc.
10. Explicaţii detaliate despre tipurile de servicii oferite de aceste bănci în *Dictionary of Baking* (DB), p.246, p. 272
11. Explicaţii ample în *Dicţionarul complet al Economiei de piaţă*, p. 307-308

BDD-A3394 © 2009 Editura Europlus
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 22:11:15 UTC)

12. Termenii enumeraţi nu sunt neînregistraţi în MDN sau nu beneficiază de toate sensurile cu care circulă în limbă.
13. M. Marinescu, M. Popa, *Mic dicţionar de termeni internaţionali intraţi în uzul limbii române*, Editura Vremea, Bucureşti, 2007 (MDTI)
14. cf.MDTI

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE

Picone, Michael (1996), *Anglicisms, Neologisms and Dynamic French*, Philadelphia, John Benjamin Publishing Company
Avram, Mioara (1997), *Anglicismele în limba română actuală*, Bucureşti, Editura Academiei Române
Stoichiţoiu Ichim, Adriana (2001), *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, Influenţe. Creativitate*, Bucureşti, All
Guilbert, Louis (1975), *La creativite lexicale*, Paris, Larousse
Guţu Romalo, Valeria (2002), *Corectitudine şi greşeală, Limba română de azi*, Bucureşti, Humanitas educaţional
Klein, Gerald (1995), *Dictionary of Banking*, Glasgow, Prentice Hall
Marinescu, Mihaela, Popa, Marius (2007), *Mic dicţionar de termeni internaţionali*, Bucureşti, Vremea
Puşcariu, Sextil (1976), *Limba română I. Privire generală*, Bucureşti, Editura Minerva
****Dicţionarul complet al economiei de piaţă* (1994), Bucureşti, SMM Business Books
Business Woman, mai, iunie, 2008
Money Express, mai, iunie, 2008
Business Magazin, mai, iunie, 2008
Esquire, mai, iunie, 2008

ABSTRACT

Many words or phrases borrowed from English during the last decade are unadaptated loan-words which prove to have a wide circulation mainly in specific terminologies. They either have a Romanian equivalent which is rendered by a phrase too difficult to insert in various lexical contexts or they do not have a proper equivalent to cover the meaning of the English lexical unit. Denotative English borrowings are represented by words belonging to various terminologies. Such words are imported by the borrowing language with no alteration of the initial lexical unit from the lending language. On the one hand, they denote realities from various fields of activity which employ such words for a greater accuracy and concision in expressing ideas and on the other hand, such words become a dynamic feature of professionals' proficiency in the respective field. Such words belong to business environment and they are not recorded in MDN.

BDD-A3394 © 2009 Editura Europlus
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 22:11:15 UTC)